

POSTANOWIENIE

Dnia 5 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **K.K.**

skazanego z art. 198 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2025 r.,

wniosku pełnomocnika oskarżycielek posiłkowych o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego A.R. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt I KK 59/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 3 sierpnia 2023 r., sygn. akt IV Ka 665/23, zmieniający wyrok Sądu Rejonowego Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu z dnia 28 marca 2023 r., sygn. akt III K 1001/20, został zaskarżony kasacją przez obrońcę skazanego K.K. Sprawa ta została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą akt I KK 59/24, zaś zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej, obecnie została przydzielona do rozpoznania SSN A.R.

Pełnomocnik oskarżycielek posiłkowych złożył wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego A.R. – „na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka” - od orzekania

w sprawie o sygn. akt I KK 59/24. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że „zachodzą uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego, a które to wątpliwości łączą się z ryzykiem uznania w przyszłości, że w sprawie wystąpiło uchybienie w postaci nienależytej obsady sądu”. W dalszych motywach pełnomocnik powiązał okoliczności mogące wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności ww. Sędziego przede wszystkim z faktem powołania do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) dodając, że SSN A.R. był wcześniej prokuratorem i orzekał w Izbie Dyscyplinarnej SN. Na poparcie swego stanowiska pełnomocnik odwołał się m.in. do treści uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 oraz orzecznictwa ETPC i TSUE.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, że zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Treść powołanego przepisu, dla stwierdzenia podstawy wyłączenia sędziego, wymaga istnienia określonej kategorii okoliczności, która, jeżeli zestawić ją z przedmiotem rozstrzygnięcia w określonej sprawie, prowadzi do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego, mającego ją rozstrzygnąć. Oznacza to, że pomiędzy podnoszonymi okolicznościami, które powinny mieć charakter rzeczywisty i obiektywny, a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy musi zachodzić związek, pozwalający na wyprowadzenie wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do braku bezstronności w rozstrzygnięciu tej sprawy, a więc o potencjalnie możliwym rozstrzygnięciu na korzyść jednej ze stron, bez uzasadnionych podstaw. Uzasadniona wątpliwość co do bezstronności, w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k., zachodzi zatem zawsze *in concreto*, a nie *in abstracto*. Nie może więc stanowić jedynie subiektywnego przekonania określonej osoby, lecz winna być konkretna, realna, obiektywna i poddająca się zewnętrznej weryfikacji

(zob. postanowienie SN z 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11, OSNKW 2012, z. 4, poz. 4).

W świetle powyższych uwarunkowań, sama treść wniosku i wskazane w nim kwestie ustrojowe (normatywne), związane z trybem powoływania sędziego nie pozwalają na konstatację, że w odniesieniu do SSN A.R. zachodzą racjonalne podstawy, określone w art. 41 § 1 k.p.k., nakazujące wyłączenie ww. Sędziego od udziału *in concerto*, w przedmiotowej sprawie kasacyjnej (o sygn. akt I KK 59/24). Wątpliwości co do bezstronności sędziego nie można bowiem przyjmować *a priori*, czyli bez rzeczowego wykazania takiej okoliczności w realiach danej sprawy. Nie jest taką okolicznością sytuacja publicznoprawna, wynikająca z objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa w kształcie prawnym określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 3).

Przede wszystkim wskazać należy, iż Konstytucja RP przyznaje wyłącznie Prezydentowi RP kompetencję do powoływania sędziów. Fundament tej ustrojowej pozycji Prezydenta RP wynika z art. 179 Konstytucji RP, zgodnie z którym sędziowie są powoływani przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa na czas nieoznaczony. Normy dekodowane z art. 180 Konstytucji RP dopełniają treść art. 179 Konstytucji RP w zakresie gwarancji nieusuwalności sędziego, którymi sędzia zostaje objęty z chwilą powołania. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 5 czerwca 2012 r. (K 18/09), podkreślił, iż art. 179 Konstytucji RP jest „(...) normą kompletną, jeśli chodzi o określenie kompetencji Prezydenta w zakresie powoływania sędziów, gdyż zostały w nim uregulowane wszystkie niezbędne elementy procedury nominacyjnej.” Charakter powołania, przez wzgląd na art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP stanowi prezydencką prerogatywę, która pozostaje w sferze jego wyłącznej gestii i odpowiedzialności. Konieczne jest także zaznaczenie, że procedura zaskarżenia postanowienia Prezydenta RP o powołaniu do pełnienia urzędu sędziego nie została w ogóle przewidziana (w ustawie zasadniczej), wobec czego nie podlega ono żadnej formie kontroli lub weryfikacji, zaś przyjęcie odmiennego założenia godziłoby w charakter prezydenckiej prerogatywy (zob. P. Bialic, Charakter prawny postanowienia Prezydenta RP o powołaniu do pełnienia

urzędu sędziego, Kwartalnik KSSiP 2[54]/2024, s. 67-90). Tym samym, żaden sąd (a tym bardziej żaden inny organ władzy publicznej) nie dysponuje, w świetle norm konstytucyjnych, kompetencją do weryfikacji pozycji ustrojowej sędziego, czy szerzej - jakiegokolwiek w nią ingerencji, poza trybem szczególnym, który wynika z samej Konstytucji (art. 180 Konstytucji RP). Jedną ze składowych zasad demokratycznego państwa prawnego jest zasada zaufania obywatela do państwa wyrażająca się również w możliwości oczekiwania przez obywatela, aby organy państwa prawidłowo stosowały obowiązujące przepisy prawa, skoro zgodnie z art. 7 Konstytucji RP, organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. W świetle przywołanej zasady praworządności (legalizmu) organy władzy publicznej nie mogą zatem przypisywać sobie kompetencji, które nie zostały im przyznane w aktach prawnych odpowiedniej rangi (zob. postanowienia NSA: z 9 października 2012 r., I OSK 1874/12; z 7 grudnia 2017 r., I OSK 857/17).

Zauważyć wypada, że istotna wadliwość postępowań nominacyjnych w polskim wymiarze sprawiedliwości - naruszających standardy konstytucyjne - na przestrzeni ostatnich lat nie jest żadnym *novum*. Trybunał Konstytucyjny już wcześniej kilkakrotnie kwestionował odpowiednie przepisy normujące postępowanie przed Krajową Radą Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia kandydatów do pełnienia urzędu sędziego. Dotyczyło to np.: braku możliwości odwołania się od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa (zob. wyrok TK z 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK ZU 2008, nr 4/A, poz. 63); ustalenia reguł postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa w drodze rozporządzenia (zob. wyrok TK z 19 listopada 2009 r., K 62/07, OTK ZU 2009, nr 10/A, poz. 149); zasady bezwzględnej jawności głosowań w Krajowej Radzie Sądownictwa (zob. wyrok TK z 16 kwietnia 2008 r., K 40/07, OTK ZU 2008, nr 3, poz. 44); czy też kryteriów oceny kandydatów na sędziów (zob. wyrok TK z 29 listopada 2007 r., SK 43/06, OTK ZU 2007, nr 10/A, poz. 130). Co więcej, jak wynika z ugruntowanego stanowiska Trybunału Konstytucyjnego nawet stwierdzenie niekonstytucyjności badanych unormowań ustawowych, nie uzasadnia kwestionowania legalności aktów powołania sędziów wydanych z zastosowaniem owych niekonstytucyjnych przepisów. Stwierdzenie bowiem niekonstytucyjności określonych przepisów, powinno zawsze prowadzić do zapewnienia lepszej realizacji norm konstytucyjnych, natomiast w żadnym wypadku

nie może implikować skutków, które powodują poważniejsze naruszenie norm konstytucyjnych niż samo naruszenie Konstytucji RP poprzez uchwalenie badanych przepisów (*vide* uzasadnienia ww. wyroków TK).

Powyższe trafne poglądy, nasuwają zasadniczą refleksję. Otóż nawet przedstawione wyżej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, wskazujące na wadliwość procedury nominacyjnej w Krajowej Radzie Sądownictwa, nie skutkowały nigdy podważaniem skuteczności powołań sędziowskich. Ponadto, Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 25 marca 2019 r. (K 12/18) przesądził, że wybór sędziów - członków Krajowej Rady Sądownictwa przez władzę ustawodawczą jest zgodny z ustawą zasadniczą. Skoro w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego są ostateczne i mają moc powszechnie obowiązującą, to należy stanąć na stanowisku, że sędziowie powołani przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, posiadają w pełni ten sam status co sędziowie powołani przed rokiem 2018 i przysługuje im taka sama władza sądownicza. Brak jest też - co do zasady - racjonalnych podstaw do kwestionowania ich niezawisłości i bezstronności, a tym bardziej ważności i skuteczności powołania. W orzecznictwie wskazuje się, że badanie ważności lub skuteczności aktu ustrojowego Prezydenta RP powołania sędziego oraz wynikającego z niego stosunku ustrojowego łączącego sędziego z Rzeczpospolitą Polską przez Prezydenta RP - odrębnego od stosunku służbowego - nie jest dopuszczalne w jakimkolwiek postępowaniu przed sądem lub innym organem państwowym. Nie jest w szczególności dopuszczalne ustalenie istnienia albo nieistnienia tego stosunku na drodze sądowej (zob. postanowienie SN z 5 listopada 2009 r., I CSK 16/09). Z kolei celem kontroli i stosowania kryteriów określonych w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r., wydanym w połączonych sprawach C-585/18, C-624/18 i C-625/18 jest zapewnienie rozpoznania sprawy przez sąd spełniający kryteria niezależności i bezstronności, a nie następcza kontrola aktu powołania sędziego. Kontrola ta ma charakter wstępny i następuje na etapie uchwał Krajowej Rady Sądownictwa o rekomendowaniu sędziego, wyłącznie w sytuacji ich zaskarżenia do Sądu Najwyższego. Inaczej, wobec niedopuszczalności kontroli

sądowej aktów ustrojowych Prezydenta RP, prowadziłoby to do naruszenia prerogatywy Prezydenta RP do powoływania sędziów.

Zaznaczyć także należy, że Sąd Najwyższy w tym składzie nie podziela stanowiska, iż udział w rozpoznaniu sprawy sędziego Sądu Najwyższego, który na ten urząd został powołany na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, wywołuje sam przez się i w każdym przypadku stan nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. W tej kwestii odwołać się należy do wiążącego charakteru wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20), stwierdzającego, że uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, c) art. 6 ust. 1 EKPCz. Mając na uwadze treść powyższego wyroku TK podkreślić należy, iż Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 ust. 1 Konstytucji RP), zaś w świetle art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Wobec tego żaden sąd nie jest uprawniony do prowadzenia postępowania zmierzającego do wzruszenia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, jak też samodzielnego podważania obowiązywania wyroku tego Trybunału. W konsekwencji należy uznać, że Sąd Najwyższy orzekający w niniejszej sprawie, w świetle treści art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, nie był formalnie związany uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, skoro przestała być ona elementem porządku prawnego (została uznana przez TK jako niezgodna z Konstytucją RP), natomiast przedstawiona w niej argumentacja może być rzecz jasna wykorzystywana w praktyce orzeczniczej, w granicach normalnych sposobów wykładni prawa (zob. postanowienia SN: z 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21; z 28 lutego 2023 r., III KK 23/23; z 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23; z 24 stycznia 2025 r., III KS 87/22). Nadanie przez Konstytucję RP mocy powszechnie obowiązującej orzeczeniom

Trybunału Konstytucyjnego oznacza, iż jest nimi związany także Sąd Najwyższy. Odnosi się to również do uchwały z 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20).

W świetle ostatecznych i mających moc powszechnie obowiązującą orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP), brak jest zatem normatywnych podstaw do podważania konstytucyjnego umocowania KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz jej uprawnień do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości, a także kwestionowania ważności i skuteczności powołań sędziowskich dokonanych przez Prezydenta RP w ramach przysługującej mu wyłącznej i nie podlegającej weryfikacji prerogatywy, na podstawie rekomendacji udzielonej przez ten organ (zob. postanowienie TK z 3 czerwca 2008, Kpt 1/08; wyroki TK: z 25 czerwca 2012 r., K 18/09; z 11 września 2017 r., K 10/17).

Nie ulega także wątpliwości, że sędziowie są niezawisli i nieusuwalni (art. 178 i 180 Konstytucji RP), dlatego też wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy nie może być dowolne. Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 4 marca 2020 r. (P 22/19) - art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. w zakresie w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP (zob. także wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 listopada 2025 r., sygn. akt P 7/23). Zatem wniosek złożony w trybie art. 41 § 1 k.p.k., który został oparty na okolicznościach towarzyszących powołaniu na stanowisko sędziego, jest niedopuszczalny z mocy ustawy. Mając na względzie powyższe, wątpliwość co do bezstronności sędziego określona w art. 41 § 1 k.p.k., musi zatem wynikać z pewnych okoliczności faktycznych, nie zaś jedynie z regulacji prawnych konstytuujących ustrój sądownictwa. Instytucja określona w art. 41 § 1 k.p.k. nie stanowi bowiem narzędzia kontroli procesu powołania na stanowisko sędziego. W świetle aktualnie obowiązujących unormowań nie ma możliwości kwestionowania prawidłowości powołania sędziego przez Prezydenta RP, albowiem rozstrzyga ono

w sposób definitywny kto jest sędzią. Tak powołany sędzia jest prawidłowo umocowany do wykonywania czynności orzeczniczych. Natomiast kwestie ustrojowe (normatywne), związane z trybem powoływania sędziów (a mówiąc precyzyjniej: określone unormowania ustawowe regulujące ustrój wymiaru sprawiedliwości w zakresie szeroko rozumianego trybu i zasad powoływania sędziów), nie mogą stanowić podstawy wniosku o wyłączenie sędziego. Wnioski, składane w oparciu o podstawę z art. 41 § 1 k.p.k., mogą zatem dotyczyć określonych kwestii faktycznych, nie zaś prawno-ustrojowych. Słowem, w regulacji z art. 41 § 1 k.p.k. chodzi o okoliczności natury faktycznej, względnie zdarzenia procesowe, które mogłyby uzasadniać wątpliwości co do obiektywnego rozstrzygnięcia konkretnej sprawy przez konkretnego sędziego. Do okoliczności tych nie należą natomiast rozwiązania legislacyjne dotyczące ustroju sądownictwa (zob. postanowienia SN: z 21 czerwca 2023 r., IV KK 460/19; z 22 listopada 2023 r., II KK 7/23; z 24 stycznia 2025 r., III KS 87/22; z 26 lutego 2025 r., III KZ 1/25).

Jeżeli zatem wnioskodawca poprzestałby jedynie na argumentacji odnoszącej się do trybu powołania SSN A.R., to konsekwencją zaprezentowanej wykładni byłaby konieczność uznania takiego wniosku za niedopuszczalny z mocy ustawy, co zaś implikowałoby następstwo w postaci pozostawienia go bez rozpoznania. Skoro jednak autor wniosku, przywołał również okoliczności faktyczne dotyczące tego, że SSN A.R. „nie pełnił funkcji Sędziego, był prokuratorem” i został pierwotnie powołany do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, to przywołana argumentacja uzasadniała jego merytoryczne rozpoznanie.

Wszelako brak jest racjonalnych podstaw do zaaprobowania stanowiska pełnomocnika, że okoliczność powołania SSN A.R. do Izby Dyscyplinarnej wskazuje na uzasadnione wątpliwości co do bezstronności Sędziego SN w rozpoznawaniu *in concreto* sprawy o sygn. akt I KK 59/24. Tego rodzaju okoliczność, w kontekście treści art. 41 § 1 k.p.k. *in fine* („w danej sprawie”), należałoby zatem wykazać konkretnymi, nawiązującymi do realiów tej właśnie sprawy, argumentami. Przepis art. 41 § 1 k.p.k. stanowi bowiem jasno, że „sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać

uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie”. Takich argumentów przedstawiony wniosek jednak nie zawiera. Wskazać ponadto należy, że takiej okoliczności nie stanowi również przeniesienie SSN A.R. z Izby Dyscyplinarnej do Izby Karnej Sądu Najwyższego. W tej kwestii konieczne jest zwrócenie uwagi na regulację z art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259), przewidującą taką możliwość. Ustawa ta należy do obowiązującego porządku prawnego i nie ma podstaw do jej kwestionowania, ani również do podważania wynikających z niej kompetencji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Podkreślenia wymaga, że A.R. został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego, tak jak inni sędziowie tego Sądu, gdyż ani Konstytucja RP, ani ustawa o Sądzie Najwyższym nie przewiduje powołania do poszczególnych Izb Sądu Najwyższego. Przeniesienie sędziego SN do innej Izby niż ta, w której pierwotnie orzekał, nie może zatem naruszać regulacji konstytucyjnych, gdyż nic ono nie zmieniło w zakresie faktu powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego, skoro powołanie to nastąpiło wcześniej. Rzecz także w tym, że wnioskodawca nie przedstawił adekwatnej argumentacji, na podstawie której można byłoby rozważać, czy wskazana okoliczność realnie może prowadzić do uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego, a więc w istocie do uzasadnionych wątpliwości co do tego, że niniejsza sprawa skazanego K.K. z jakiś względów, z powodu wspomnianego powołania, miałyby zostać rozpoznana w sposób stronniczy.

Tego rodzaju okoliczności nie stanowi również fakt, że w ramach swojej zawodowej drogi życiowej, sędzia uprzednio wykonywał inny zawód prawniczy (był prokuratorem), albowiem nie może to każdorazowo świadczyć o tym, że ów sędzia po odebraniu nominacji sędziowskiej i złożeniu ślubowania nie będzie w stanie zachować zasad bezstronności i że sprzeniewierzy się niezależnemu i uczciwemu orzekaniu. Przypomnieć należy, że z chwilą odebrania nominacji sędziowskiej, sędzia zyskuje przymiot niezawisłości, zostając przy tym odseparowany od wszelkich zaszłości. Gwarancje owej niezawisłości jawią się jako na tyle silne, że pozwalają sędziemu na rozstrzyganie spraw niezależnie od tego jaki zawód prawniczy uprzednio wykonywał. Nie sposób pominąć, że sam ustawodawca dopuścił możliwość objęcia urzędu sędziego Sądu Najwyższego przez innych

przedstawicieli zawodów prawniczych, w tym także prokuratorów (art. 30 § 1 pkt 8 ustawy o SN), a zatem oczywistym jest, że i ta okoliczność *a priori* nie może świadczyć o braku bezstronności w takiej sprawie. Nie jest to przy tym nowa regulacja prawna, bowiem uzyskanie powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w związku z wcześniejszym stażem pracy na stanowisku prokuratora przewidywała także poprzednia ustawa o Sądzie Najwyższym (art. 22 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, t.j. Dz. U. 2016, poz. 1254, ze zm.) – [zob. postanowienia SN: z 3 listopada 2022 r., I KK 293/22; z 3 sierpnia 2023 r., III KK 623/22].

Wskazać ponadto należy, że incydentalne rozstrzygnięcie, na które powołał się autor wniosku, miało znaczenie jedynie w tej konkretnej sprawie, w której zapadło (V KK 485/21), jednakże nie może ono skutkować niejako automatycznym wyłączeniem sędziego we wszystkich innych sprawach (w tym przedmiotowej), jeżeli brak ku temu realnych powodów.

W tym miejscu, jedynie na marginesie przypomnieć wypada, że w dniu 15 lipca 2022 r. weszły w życie przepisy art. 29 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tudzież art. 42a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych), w których dopuszczono możliwość badania spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Jednocześnie w regulacjach tych wskazano, że okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności - art. 29 § 4 u.SN (art. 42a § 2 p.u.s.p.).

Wreszcie podnieść należy, wbrew odmiennym sugestiom wniosku, iż żadne z orzeczeń ETPC tudzież TSUE, nie podważyło statusu sędziów powołanych na wnioski KRS po 2017 r. i nie stwierdziło nieistnienia powołań sędziowskich (po 2017 r.), czy też wydanych przez tych sędziów orzeczeń. Zatem sam fakt

powołania sędziego na wniosek KRS (ukształtowanej przepisami cyt. wyżej ustawy), nie powoduje, że każdy wyrok wydany z udziałem takiego sędziego automatycznie narusza prawo do sądu ustanowionego ustawą, a zatem narusza prawo europejskie, czy też Europejską Konwencję Praw Człowieka. Żaden z Trybunałów nie stwierdził także, iż tak ukształtowana KRS to organ nieistniejący. Zresztą takiego judykatu nie przywołał także i autor omawianego wniosku. Warto również odnotować, że zakres związania konkretnym orzeczeniem ETPC określa sama Konwencja w art. 46 ust. 1, przy czym orzeczenia te nie mają mocy powszechnie obowiązującej, obejmują jedynie strony postępowania tj. stronę skarżącą i państwo-stronę. Także w opinii wydanej przez Komisję Wenecką we współpracy z Dyрекcją Generalną Praw Człowieka i Rządów Prawa (DGI) na temat sędziów (CDL-AD(2024/029) z 14 października 2024 r. podkreślono, że wyroki ETPC nie mają bezpośredniego skutku w systemie prawnym państw członkowskich, są wiążące na mocy art. 46 Konwencji i muszą być wdrożone przez pozwane Państwo (pkt 24 Opinii). Poza tym w tej samej opinii Komisja Wenecka wyraziła jednoznaczne stanowisko, że ani wyroki ETPC i TSUE, ani orzeczenia sądów polskich nie unieważniły *ex tunc* uchwał KRS dotyczących powołań sędziowskich (pkt 28 Opinii). Zresztą tożsame konstatacje, poparte zresztą gruntowną analizą dotychczasowego orzecznictwa europejskiego, prezentowane były już wielokrotnie zarówno w orzecznictwie (np. postanowienie SN z 18 września 2025 r., I ZO 88/25), jak i dyskursie publicznym (*vide* stanowiska: Rzecznika Praw Obywatelskich [opinia prawna z dnia 30 października 2025 r., VII.510.8.2025.JRO], Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i in.).

Reasumując, przedmiotowa inicjatywa pełnomocnika oskarżycielek posiłkowych została zasadniczo oparta na krytyce ustrojowych rozwiązań normatywnych, przyjętych przez ustawodawcę, w zakresie trybu powoływania sędziów. Wykładnia art. 41 k.p.k. nie może być jednak dowolnie szeroka i nie może prowadzić do wyłączenia sędziego w każdej sytuacji i w każdej sprawie (*ludex suspectus*), albowiem tego nie przewiduje nawet wyłączenie na podstawie art. 40 k.p.k. (z mocy prawa *ludex inhabilis*). Nie wystarczy zatem jedynie odwołać się do instytucjonalnej nieprawidłowości powoływania sędziów na podstawie procedury konkursowej z udziałem KRS, w składzie ustanowionym ustawą z 2017 r.,

natomiast konieczne jest wykazanie *in concreto*, że sędzia nie gwarantuje chociażby minimalnego standardu bezstronności w danej sprawie. Zatem brak racjonalnego uargumentowania jakie to konkretne zaszłości i okoliczności faktyczne, związane z prowadzonym postępowaniem w sprawie skazanego K.K. (sygn. akt I KK 59/24), miałyby rzutować na brak bezstronności SSN A.R. i jego określony stosunek do stron lub sprawy, implikowało konstatację, że złożony wniosek o wyłączenie - nie zasługiwał na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe względy Sąd Najwyższy, orzekł jak na wstępie

[WB]